

**Totivs Ivris Canonici Compendivm, Siue, Brevis Svmma In
Qvinque Libros Decretalivm Sacri Concilii Tridentini
Decretis Accommodata**

In Qva Ivris Canonici Primæ Institutviones, seu Elementa ita traduntur, vt plurima breuiter ac decisiuè explicentur, & Canonum, Glossarum, ac Doctorum receptorum auctoritate communiuntur ...

Axel, Johannes Honorius van

Coloniae Agrippinae, 1656

De eo qui mittitur in possessionem causa rei seruandæ. Titulus XV.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61552](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61552)

pressum ff. de appell. Anchar. in d. clem. vnica hoc
 tit. Contumax in ¶ vno actu iudicij, quan-
 do ad certum actum vel articulum facta est
 citatio, ad alios actus citari debet, c. cum o-
 lim in fine de test. cog. gl. in c. 2. in verb. non teneris
 hoc tit. in 6. nisi actus subsequens haberet
 dependentiam vel connexitatem cum præ-
 cedenti, quia tunc non erit necessaria cita-
 tio, c. si capitulo de concess. prob. in 6. aut citatio
 facta fuerit generalis ad totam causam a-
 gendam, quo casu procedi potest absque al-
 lia citatione ad definitiuam, c. auditis & ibi
 Innoc. post num. 1. de procur. cap. cum olim el. 2. &
 ibi Anch. in 2. not. de priuileg. si citatus nunquam
 comparuit, alias si comparuisset per te vel
 procuratorem, tunc postea ad alios actus
 causæ requiretur noua citatio, Auth. & qui
 iurat. C. de bonis auct. iud. possid. arg. c. 2. vers. nisi
 sponte iuncta gl. in verb. renunciat h. t. in 6. Cast.
 in l. si prator n. 6. ff. de iud. quando vero citatio
 esset facta largissime, iuxta Stylum Curie
 Romanæ vt veniat responsurus super tali
 negotio, & ad procedendum in tali causa
 cum comminatione, quod iudex procedet
 ad cognitionem & pronunciationem vsque
 ad finem, tunc comparendo ad vnum actum
 & recedendo non satisfacit citationi, sed
 cogitur stare vsque ad finem, alias procedi-
 tur contra eum tanquam contumacem, l. si
 apparitor C. de cohortalib. libr. 12. l. in preceptorio
 ff. de iud. Franc. inc. 2. sub nu. 5. hoc tit. in 6. Bart.
 in l. si finita §. Iulianus sub n. 4. ff. de damn. in-
 sect. Pan. & Fel. inc. causam que sub nu. 3. in 1. li-
 mit. de rescript. Felin. in c. consuluit sub n. 16. vers.
 3. nota, de offic. deleg. qui plures citat Host. in d.
 cap. consuluit nu. 12. in fine eod. Rot.
 decis. 10. de re iudic.
 in nou.

De eo qui mittitur in possessionem causa
 rei seruandæ.

Titulus XV.

S V M M A R I A.

- 1 Missio in possessionem est remedium ordinarium,
 decernitur lre non contestata, ac lre conte-
 stata quando non liquet de Causa.
- 2 Primum decretum est primus iussus iudicis quo
 decernit aliquem ponendum in possessionem
 corporalem rei petite aut bonorum pro quan-
 titate debiti, Causa custodia ob aduersarij
 contumaciam.
- 3 Si reus docet se contumacem non fuisse, reducitur
 in possessionem.
- 4 Interponitur negotio summarim discusso vltima
 die preceptorij.
- 5 In omnibus actionibus personalibus, realibus, &
 mixtis, & persecutionibus, seu iudicis officio,
 ac omni causa spiritali.
- 6 Excipe primo, quando natura rei repugnat.
- 7 Secundo, non habet locum contra possessorem
 contumacem, quando petitur ecclesiam titu-
 lum, secus si petitur ecclesia in titulum, secus
 si petatur ecclesia tanquam proprietas.
- 8 Differentia annotantur an de ecclesia agatur vt
 de proprietate, an vero de beneficio seu titulo.
- 9 Primi decreti effectus in actione reali.
- 10 In actione personali.
- 11 In actione hypothecaria.
- 12 Secundum decretum est secundus iussus iudicis,
 quo mediante actor consequitur ius pleni do-
 mini, vel quasi & reus illud amittit propter
 perseueratam contumaciam.
- 13 Interponitur causa cognita, & reo iterum citata.
- 14 Debito plene probato.
- 15 In omnibus actionibus personalibus, & in omni-
 bus casibus in quibus per primum decretum
 non est plene consultum.

16 Secundi decreti effectus Varij sunt & recensentur.

17 Reo post litem contestatam contumaciter absente eremodiciu contrahitur, & iudex actore petente, causa requisita si reus ex actis obnoxius fuerit inuentus, contra absentem præfert sententiam condemnatoriam.

PROPTER contumaciam sæpe peruenitur ad missionem in possessionem, ideo annectitur titulus de eo qui mittitur &c. est ¶ remedium ordinatum, l. 2. in fine C. ubi in rem actio gloss. in c. 1. in verbo obinendū &c. item nystro hoc tit. in 6. dicit esse extraordinarium & male & ibi Franc. animaduertit in 6. in fine. ac decernitur lite non contestata si non liquet de causa, l. properandum §. sin autem & ibi gloss. in verbo absentem & verb. auditur & DD. C. de iud. l. 2. & ibi gloss. marg. in verbo seruata C. ubi in rem actio. ex primo decreto & ex secundo decreto, & ubi sunt plures qui conueniri possunt super eadem quæstione, non debet iudex procedere ad missionem in possessionem, etiam si vnus sit contumax, nisi omnes vocentur, Pan. in c. cum deputati n. 10. de iud. & ibi Felin. num. 6. & Can. l. hac autem ff. quib. ex caus. in possess. eatur. Primum ¶ decretum est primus iustus iudicis, quo decernit aliquem ponendum in possessionem corporalem rei petita in actione reali, vel mixta, siue propter quam petitur cautio in causa damni infecti: aut bonorum, pro quantitate debiti, in personali: l. 1. & ibi gloss. ff. quib. ex caus. in possess. eat. l. cum proponas & ibi gloss. fin. & auth. & qui iurat. C. de bon. auct. iud. possid. & vtrobiq. DD. l. si finita §. si plures & ibi gl. mag. in verbo prius ff. de damn. infect. causa custodiae ob aduersarij contumaciam, c. 1. hoc tit. & ibi Butr. n. 15. & ibi Can. quando reus latitat, id est turpiter se occultat, ut euitet occursum creditorum, l. folemn. §. 1. 2. & 3. ff. quib. ex

caus. in possess. eat. l. cum proponas C. de bon. auct. iud. possid. vel absens sit ex quacunque causa, & non defendatur, l. 2. & l. hac autem §. non defensi ff. quib. ex caus. in possess. eat. aut citatus trina vice, vel vna pro omnibus peremptorie, comparete contemnit, c. quoniam §. in alijs vt lit. non contest. &c. gloss. fin. in d. l. cum proponas vel post citationis edictum venerit ad iudicium, & postea se subtraxerit, atq; ad loca remota se transferens procuratorem legitimum non dimisit, & denunciatione domi publice facta non reperitur, qui defendat eundem, l. 2. ff. quib. ex caus. in possess. eat. c. fin. hoc tit. Bald. in l. cum proponas n. 2. Mohed. decis. 8. de fid. instrum. si reus docet ¶ se contumacem non fuisse, reducitur in possessionem, præstita sufficienti cautione sistendi iudicio, & ad restituendas expensas nullatenus compellitur, c. cum venissent b. t. c. cum Bertholdus & ibi glo. in verbo iustam causam de re iud. l. Imperatores ff. de priuil. credit. l. si finita §. si forte ff. de damn. infect. Interponitur ¶ negocio summatim C. ubi in rem actio &c. vltima die peremptorij, vel de æquitate potest in aliam diem expectari, l. & post edictum ff. de iud. cap. consuluit de off. deleg. in omnibus ¶ actionibus personalibus, l. 1. ff. quib. ex caus. in possess. eat. l. 2. in fine C. de prat. pign. realibus, & mixtis, d. l. Felinius §. item videamus & §. seqq. & persecutionibus siue officio iudicis, toto titulo ff. & C. vt in possess. legat. ac omni causa spiritali, Pan. in c. 1. 2. & 3. hoc tit. vtputa, si agatur contra clericos cõtumaces super obedientia, ab eo quem constat esse Archidiaconum, Decanum, plebanum c. inter quatuor c. huius qua c. dilecti de maior. & obed. Gemin. in c. 1. num. 10. post Ioan. And. hoc tit. in 6. aut de iur. repatronatus, Gemin. in d. c. 1. num. xi. hoc tit. in 6. Excipe primo ¶ quando natura rei repugnat, vt minori petenti restitutionem aduersus

uersus aditionem hæreditatis contra creditores solemniter citatos intra tres menses non comparentes, præmissa causæ cognitione, permittitur discessus ab hæreditate sine periculo, & ex officio iudicis, datur curator hæreditati iacenti, *Au h. si omnes C. si min. se ab hæred. se abst. m.* Item si ij, à quibus libertatem præstari oportet, euocati à prætorè adesse noluerint, & causa cognita, prætor pronunciet libertatem his deberi, eodem iure status seruatur, ac si directo manumissi essent, *l. cum vero §. subuentum l. neque infantes ff. de fideicom. libert.* & potest poni exemplum in actione finium regundorum, in qua peto vt inter me & te ponantur termini, & tu non venis, certe iudex, parte absente, potest facere interponi terminos, *l. 3. C. si. regund. & ibi Bart. & DD.* Excipe secundo, quia non habet 7 missio locum contra possessorem contumacem, quando petitur ecclesia in titulum, siue vt beneficium, ne detur vitiosus ingressus, *c. 1. hoc tit. in 6. Pan. in c. contingit num. 16. de dol. & contum.* siue petatur obtinendum, siue obtentum aut agatur possessorio recuperandæ, *d. c. 1. & ibi gloss. in verb. obtinenda & Can. siue nullus possideat, vt puta, coelect: duo petunt, & alter eorum contumax est, d. c. 1. & ibi gl. in verb. possessore & Can.* imo non potest fieri missio in possessionem fructuum beneficii, *Gemin. in d. c. 1. numer. 7. & ibi Can.* quia in fructibus percipiendis magis attenditur ius corporis, ex quo percipiuntur, quàm ius seminis ex quo oriuntur, *l. qui 8 sit §. 1. ff. de usur.* sed si petatur ꝑ ecclesia tanquam proprietatis, habet locum missio, vt si petatur tanquam vnita vel incorporata monasterio, *c. 2. vt lit. non contest. & c. 1. & 2. hoc tit. c. 1. & ibi Can. eod. in 6. c. 2. & Pan. in c. contingit n. xi. & seq. de dol. & contum.* nam multum interest, an de ecclesia agatur, vt de proprietate, an vero vt de beneficio siue titulo; nam

primo casu non est locus *Clem. dispendiosam de iud.* quia non est causa beneficalis, *gl. in d. clem. dispendiosam in verb. beneficiis & ibi Can. de iudic.* Permissa est permutatio, id est partes possunt pacisci de permutatione ecclesiarum vnitarum, & requiritur consensus superioris dumtaxat in expletione actus, propter alienationem, quæ interuenit in permutatione ecclesiæ, iuxta regulam, quod iura ecclesiæ non alienantur sine auctoritate superioris: *c. ad quæstiones & ibi Pan. num. 5. de rer. permut.* beneficiorum in titulum possessorum pactione præcedente commutationes fieri non possunt, sed pendent ex voluntate & arbitrio episcopi: *c. quesitum c. cum olim de rer. permut.* item ecclesia potest præscribi per ecclesiam iure proprietatis, vt eam habeat tanquam vnitam, vel tanquam subiectam, ad proprios vsus: *c. cura pastoralis & ibi Pan. num. 1. de iurepat. el. 1. & ibi gloss. in verb. ad mensam de excess. prel.* sed non potest quis præscribere ecclesiam in titulum, vt eam habeat tanquam Prælati vel Rectori, quando Episcopus ex suo officio vult videre institutionem clerici, sed si alius dicat se habere ius in beneficio, id quod asseuerat probat: *d. c. 1. & ibi glo. fin. vers. & nota quod hæc regula de reg. iur. in 6. c. ex frequentibus de Instu. & ibi Can.* Tertio super beneficio quod petitur tanquam proprietatis, potest transigi, secus si agatur de beneficio vt de titulo *c. super eo & ibi gl. 1. & Can. de transact.* Effectus ꝑ primi 9 decreti sunt diuersi in actione reali, quando conuentus abiens vel contumax, rem, quæ vendicatur, possidet, missus in possessionem statim possidet ex communi opinione Legistarum; *l. 3 §. fin. & ibi gl. in verb. non possessionem Bart. & DD. ff. de acq. posses.* Potest expellere reum contumacem de possessione, fructus percipit & conseruat, *c. quoniam §. in alius & ibi gl. in verb. effectus vt lit. non contestata*

Et sed reuocabiliter, quia missionem passus intra annum auditur, super possessione & fructus recuperat, deductis expensis, data cautione sufficienti standi iudicio, & refectionis expensis, & non mulctatur de æquitate canonica. c. 1. de dol. & cont. & ibi Can. c. quoniam § in aliu & ibi gl. in verb. effectus vt lit. non contest. Et c. l. si quis emptio § pen. & ibi gloss. in verb. possessor C. de prescript. o. vel 40. annor. Canonice communiter tenent, quod missus in reali intra annum non constituitur possessor, c. contingit & ibi gl. 1. de dol. & cont. c. fin. h. t. c. pastoralis §. 1. in princ. & fin. de off. ordin. in eo omnes consentiunt, quod post lapsum anni veram & incommutabilem illius rei possessionem acquirit absque vilo alio decreto, d. c. contingit. & ibi gl. fin. d. c. pastoralis §. 1. in fine, & fructus lucretur, l. si quis emptio §. pen. C. de prescript. 30. ann. Bart. in d. l. si finita §. Iulianus n. 51 ff. de damn. infect. reseruata contumaci questione proprietatis. c. 1. h. t. c. quoniam §. quod si vt lit. non contest. Et c. c. prout & ibi gl. fin. & Can. de dol. & contum. etiam si intra annum propter rei potentiam, aut dolum non fuerit admissus in possessionem sibi decretam, vel admissus ab ea fuerit expulsus, c. contingit. de dol. & contum. contra tertium prohibentem, ne missus bona debitoris ingrediatur, datur actio in factum, quanti ea res sit, l. 14. ff. quib. ex caus. in possess. eat. si tertius soluendo fuerit alias missus intelligitur possidere, ne propter dolum alienum, reus lucrem faciat, & actor damno afficiatur. l. si. in fine princ. ff. de eo per quem factum erit Et c. facit l. & eleganter §. si dolo ff. de dol. si conuentus dolo fecerit, quo minus possideret, bona eius possidenda, & vendenda sunt. d. l. Fulcinus §. pen. in fine gl. fin. in fine in l. cum proponas C. de bon. auct. iud. possid. annus non currit missionem passo, quando intra illum cautionem obtulit iudici, quæ per eum non fuerit recepta, c.

2. hoc tit. In actione ¶ personali, pro qua hypotheca non est constituta, l. fin. in pr. C. de bon. auct. iud. possid. Probato summam debito per iuramentum, quia agitur de modico præiudicio; l. cum proponas & ibi gl. in verb. constat & Bart. num. 3. & 4. Bald. sub num. 1. & DD. & aurb. & qui iurat & ibi DD. C. de bon. auct. iud. possid. Peruenitur ad primum decretum, quo actor mittitur in possessionem rerum absentis, aut contumacis eius loci, cuius cura ad iubentem pertinet, l. cum vnus §. in qui ff. de bon. auct. iud. possid. iuxta mensuram debiti declarati, non vt vere possideat, sed detineat, & custodiat, vt reus tædio affectus veniat responsurus, d. aurb. & qui C. de bon. auct. iud. possid. l. possideri §. fin. l. cum legati ff. quib. ex caus. in possess. eat. l. si quis §. denique ff. de acq. possess. nec eicitur possessor contumax de possessione, l. si finita §. si quis autem ff. de damn. infect. l. si cui v. rest. ff. vt in possess. legat. & ita uterque erit in possessione diuerso tamen respectu, Missionem passus colet agrum, & fructus colliget, missus vero eos custodiet, & si venire expediat, vendet, ne ab isto dissipentur; d. l. si cui §. qui legatorum & §. quinimo ff. vt in possess. legat. Et si missionem passus non colat, missus colit, colligit fructus, vendit & pretium seruat, d. §. qui legatorum vers. quod si heres & §. seqq. fructibus autem non vitur, d. l. Fulcinus in princ. & ibi gl. 1. d. prætor in princ. ff. de bon. auct. iud. possid. nisi propter nimiam contumaciam prætor decernat, vt missus ex primo decreto fructus lucretur, d. l. Fulcinus §. fin. & ibi Bart. & DD. Filia quoque, neptis, proneptis, aut vxor defuncti, si nuptiæ non sint, nec suum quicquam habent, legatorum seruandorum causa in bonis missæ, in causa vescendi ea diminuent, l. qua legatorum ff. vt in possess. legat. Et c. & ibi gl. fin. Interpositum ad petitionem plurium, vel vnus veri creditoris, non putacui, l. cum vnus in fine

sine princ. vers. plane ff. de bon. auct. iud. possid. prodest omnibus aliis creditoribus, non officium iudicis, *l. si finita §. si plures ff. de damn. infit.* sed ius obligationis prætendentibus, *l. cum vnus & ibi post gl. 1. Bart. l. de bon. auct. iud. possid. d. l. u. cui in pr. vers. si plures legatarii & ibi Bart.* quia non hoc peregrisse noscuntur, quod in temp. permissum videtur, nec libera persona acquirit alteri, quia non sibi quicquam acquirit, cui iudex permittit hoc, sed aliquid ex ordine facit. *l. cum vnus in princ. vers. & commodius ff. de bon. auct. iud. possid.* & si sunt eiusdem tituli, concurrunt, *l. fin. C. de bon. auct. iud. possid. & ibi gl. in verb. commoditatis l. u. cui §. si plures & §. qui prior ff. ut in posses. legat. & c. l. cum vnus vers. & commodius videtur ff. de bon. auct. iud. possid.* si vero sunt diuersorum titulorum, qui prior est tempore, potior est iure, *l. 2. C. qui pot. in pign. hab. & ibi gloss. ord. & add. & Bart. l. si iura ff. qui pot. in pign. hab. & ibi gloss.* Eo quod decreto iudicis missi, postquam inducti sunt in possessionem bonorum debitoris, habeant pignus prætorium non conuentionale: *l. 2. C. qui post in pign. hab. & ibi gloss. & DD.* verum alii creditores, quibus debitor obnoxius esse videtur, & iudiciali sententia in possessionem rerum missi non sunt, cum prioribus creditoribus bonorum debitoris detentoribus, tunc communionem habere possunt in rerum possessione, cum præsentibus quidem, in vna eademque prouincia degentes, in qua & possessores rerum commorantur, intra duorum annorum spacia, absentes autem intra quadriennium, creditoribus possessionem ante detinentibus, suum debitum certum faciant, citato debitore, ut veniat ad videndum fieri fidem de debito. *Bart. in l. cum vnus ff. de bon. auct. iud. possid. numer. 2.* & expensas, secundum quantitatem debitorum, persoluant us, per sacramentum eorundem manife-

standas, qui eas adipiscendæ gratia possessionis rerum sustinuerunt, quia & secundum debita satis eis fieri explorari iuris est, æquum enim est plus expensarum nomine præstari ab eo, cui plus debetur, quam ab alijs post complera memorata tempora, nulla eis licentia est, eos, qui possessionem adepti sunt, molestare, sed actiones, quæ ex legibus sibi competunt, contra ipsos debitores exercere possunt: *l. cum apud veteres C. de bon. auct. iud. possid.* quod si creditor, cui permissum est possidere, postea receperit debitum suum, cæteri poterunt petere bonorum venditionem, *d. l. cum vnus in sine princ. ff. de bon. auct. iud. possid.* Datur in creditorem, qui in possessionem missus est, actio in factum de eo, quod ex bonis debitoris ad eum peruenit, & omne quod in actione negotiorum gestorū veniret, si posset agi, restituendum est à creditore; si nondum aliquid consecutus sit, actiones præstabit; *l. creditor §. datur 1. & 2. ff. de bon. auct. iud. possid.* & tenetur facere inuentarium bonorum, & subnotationem instrumentorum; *l. cum plures ff. de bon. auct. iud. possid.* ideo cauti creditores post missionem in possessionem rerum debitoris, ne corumpantur rationes, petunt bonis constitui curatorem, quem maior pars creditorum elegerit, *d. l. creditor l. 2. §. queritur ff. de curat. bon.* Reus autem reuersus, etiam post lapsum anni recuperat possessionem, siue detentationem, & admittitur ad prosecutionem causæ, relarcito primitus actori omni damno, & dato fide iussore de lite prosequenda, *Auth. & qui iurat C. de bon. auct. iud. possid.*

In actione ꝑ hypothecaria siue contra principalem debitorem siue extraneum mora missus in possessionem ex primo decreto ob contumaciam conuenti consequitur possessionem sicut in actione reali, quam potest debitor

debitor intra annum recuperare, solutis
 expensis & præstita cautione de iudicio fi-
 sti, & postea creditor necesse habet proba-
 re illam rem tibi fuisse hypothecatam; post
 lapsum anni, si debitor vult recuperare pos-
 sessionem, habet necesse aut soluere, aut pro-
 bare rem illam nunquam fuisse hypothe-
 catam, & sic per lapsum anni onus probandi transferitur in debitore si-
 cut in actione reali, Bart. in l. 3, §. fin. numer. 4.
 ff. de acquir. poss. ff. quem ibi fuisse explicat Alex. n.
 19. 20. & seqq. & ibi las n. 24 attestatur de com-
 12 mum & DD. Secundum decretum ¶ est se-
 cundus iussus iudicis, quo mediante actor
 consequitur ius pleni dominij, vel quali,
 & reus illud amittit in augmentum pœnæ,
 propter perseveratam & auctam contuma-
 ciam, l. pratoris & ibi gloss. l. si finita §. Iulianus
 & ibi gloss. & DD. & gloss. mag. d. l. si finita §. si
 plures in verbo prius ff. de damn. infect. l. 3. §. fin. ff.
 13 de acquir. posses. Interponitur ¶ causa cog-
 nita, & reo iterum citato. l. 4. §. 1. vers. si forte
 & l. si finita §. non autem ff. de damn. infect. d. l. 3.
 §. fin. ff. de acquir. posses. personaliter, si conue-
 nitur actione petionali residens in sua per-
 sona, d. l. fulcinius §. 1. & §. quid sit autem la-
 titare Innoc. in c. si adversarius numer. 1. hoc titul.
 nisi semel fuisset in iudicio vel nisi fuisset se-
 mel petionaliter citatus, vel aliter ei notifi-
 catum, ita quod præsumatur latitare, Bald. in
 d. l. cum proponas numer. 2. C. de bon. auct. iud. pos-
 sid. vel ad domum, si conuenitur & vitio rei
 suæ, ut in causa damni in te et, vel noxali,
 quia tunc non requiritur latitatio, d. l. si finita
 §. si forte l. 2. §. 1. ff. si ex nox. caus. ag. & c. Bart. in
 d. l. si finita §. Iulianus numer. 29. & seqq. & ibi
 DD. post intervallum aliquid temporis ab
 interpositione primi decreti arbitrio iudi-
 cis, d. l. si finita §. non autem d. l. cum proponas &
 ibi gl. in verb. hoc tempore & DD. implorato of-
 ficio iudicis nobili, d. l. si finita §. si plures & ibi

gloss. in verbo prius & ibi Bart. in §. Iulianus num-
 40. quia est mixti imperij, l. iudere cauere ff. de
 iuris d. omn. iud. l. ea qua §. magistratibus ff. ad
 municip. & debito plene ¶ probato per testes 14
 vel instrumenta, l. fin. §. fin. ibi & debuit cautio-
 nem ostenderit C. de bon. auct. iud. possid. Bart. in d.
 l. cum proponas numer. 5. C. eod. in omnibus ¶ 15
 actionibus personalibus, d. l. cum proponas.
 & in omnibus casibus, in quibus per primū
 decretum non est plene consultum, Ex-
 empligratia, vigore missionis factæ ex pri-
 mo decreto, ut caueatur legatorum nomi-
 ne, non potest perueniri ad secundum de-
 cretum, l. ius cui legatorum ff. ut in posses. legat.
 seu fiduciar. & c. quia per primum decre-
 tum iam consecutus est quod petit, ipse
 enim petit non legatum, sed petit tibi caueri
 nomine legati, & possessionem illam ex pri-
 mo decreto habet vice cautionis: l. postquam
 in princ. vers. non enim exigitur, ff. ut legat. & fi-
 deicom. nom. caueat. d. l. si finita §. si quis damni l.
 de bonis §. qui pupillo ff. de Carb. edict. si vero le-
 gataris petijt legatum actione ex testamen-
 to, & hæres est contumax, & facta fuit mis-
 sio ex primo decreto; tunc quia per pri-
 mum non est sibi consultum, peruenitur ad
 secundum, l. l. fulcinius ff. quib. ex caus. in pos-
 ses. eat. quamvis bona ex primo possessa non
 sint; quia nihil forte fuerit quod possidea-
 tur; aut sine controuersia non possideatur,
 l. quamvis ff. de bon. auct. iud. possid. ut si propter
 naturam rei, veluti si prædium mandatū sit,
 aut propter latronum potentiam non po-
 tuit possideri, id est adipisci: l. cum vnus §. fin.
 & ibi gloss. antep. & pen. ff. de bon. auct. iud. possid.
 etenim quando quis non potest ingredi, ex
 solo aspectu, queritur custodia & pignus
 prætorium, Bart. in d. l. cum vnus §. fin. d. l. si fi-
 nita §. item videamus vers. illud & §. pen. etredi-
 tor qui in possessionem missus est, petinde
 habetur, ac si bona possessa fuissent, d. l.
 quamvis

quamuis ff. de bon. auct. iud. possid. ac ex tunc currit biennium & quadriennium aliis creditoribus de quo, in l. fin. C. de bon. auct. iud. possid. Præterea si aliquid debitori obuenerit, ita potest possideri siue noua iudicis voluntate, sicut poterat tunc, cum interpositum fuit decretum: quod procedit etiam hodie quando est facta missio pro rata debiti, & non erant tot bona, quot ad debitum sufficiebāt, si postea aliquid inuenerit vel accefferit in bonis debitoris, nam ut dictum est, contractum est pignus prætorium in his bonis, quæ tunc possideri non poterant, & paria sunt, rem non posse reperiri, vel non posse possideri, nec opus est alia missione. gloss. in d. l. quamuis Bart. in d. l. cum vnus §. fin. licet regulariter pignus prætorium non constituatur, nisi ventum fuerit in possessionem, l. non est

26 in fine ff. de pign. act. Effectus t̄ secundi decreti varij sunt. Vbi quis possidere iustus est, dominus deiiciendus erit de possessione, d. l. si finita §. vbi autem & erit missus dominus, vel præscribet, de cætero fructus faciet suos, l. prætoris d. l. si finita ff. de damn. infect. l. electio §. fin. in fine l. & generaliter in fine ff. de noxal. act. & nequaquam locus erit cautionis oblationi, cæterum nullus finis rei inuenietur, d. l. si finita §. postea autem. Quandoque res creditori datur in solutum, & efficitur dominus, & reus rediens, audietur intra biennium, volens soluere debitum, l. fin. C. de iur. dom. impet. Quandoque iubentur res venundari, d. l. fulcinius §. I. d. l. cum proponas. & habebit emptor obligatum eum, cuius bona sunt vendita: l. si ob causam C. de enict. sed vt possit perueniri ad venditionem quinque requiruntur, d. l. fulcinius §. cum hoc & ibi gl. in verbo oportet Bald. in d. l. cum proponas n. I. ponit 7. requisita. primo, quod procedat missio ex primo decreto, d. l. sum vnus in princ. vers. nec videbitur. secundo, quod latitet fraudationis causa, d. l. fulcinius

Summa in Decretales.

§. cum hoc. contra absentem & non latitantem decernitur missio non venditio, l. 2. & ibi gl. in verbo potestatem l. in possessionem ff. quib. ex caus. in possess. eat. l. item ait prætor in fine ff. ex quib. caus. maior. Tertio, quod post missionem & ante venditionem labatur tempus statuendum arbitrio iudicis. glo. pen. in d. l. cum proponas. Quarto, quod de debito constet plene. l. fin. §. fin. C. de bon. auct. iud. possid. l. eo tempore ff. de pecul. Bart. in d. l. cum proponas num. 5. Quinto, quod venditio fiat ex sententia iudicis, ex pretio creditori satisfiat, residuum deponatur in ædem sacram, vt de eo cæteris creditoribus postea venientibus, facta fide plena de debito, absque alio processu possit satisfieri, & de his fiat publicum instrumentum per notarium, quod insinuari debet gestis interuenientibus apud defensorem locorum siue tantum ex pretio, quantum debetur, siue plus, siue minus colligetur, l. fin. §. fin. C. de bon. auct. iud. poss. Quando autem contra minorem procedi valeat ad bonorum venditionem. Vide, Mynsing. obs. 80. cent. 2. Quandoque statuitur tempus, vt audiatur de proprietate, & lapso tempore non auditur vterius, l. à quo ff. de damn. infect. l. diffamari C. de ingen. & manum. l. si ea C. qui accus. non poss. l. Titia ff. de accus. Quandoque denegatur petitio dominij, l. quamuis ff. de damn. infect. interdum vsufructus & dabitur victori, l. si cum vsufructuario ff. si ex nox. caus. agat. d. l. quamuis & ibi gloss. 1. ff. de damn. infect. l. si ex duobus §. si plures ff. de nox. act. & diuersos producit effectus, prout alijs varijs modis interponitur, vt late per Bart. in d. l. si finita §. si de vectigalibus ff. de damn. infect. qui videatur. Si t̄ reus post litem contestatam contumaciter (ex sola absentia absque con-¹⁷ tumacia non potest perueniri ad diffinitiuam sententiam) l. furioso & ibi Bart. ff. de re iudic. l. ea que C. quom. & quand. iud. & c. las. in l.

§ 5

prop.

properandum §. *fin autem in fine C. de iud. post*
Barr. ibidem nu. 4. abfuerit, ex modicum
 contrahitur, & iudex, actore petente, cum
 omni subtilitate causa requisita, si ex actis
 obnoxius fuerit inuentus, contra absentem
 promit definitiuam, condemnatoriam, quæ
 mandatur executioni contra res contuma-
 cis, nulla licentia ei, vel alii, personam eius
 solam prætendenti, concedenda contradi-
 cendi vel appellandi, cum in possessionem
 actor mittitur, nec si reuersus fuerit & vo-
 luerit fideiussores dare, & possessionem re-
 cuperare, audietur, d. l. *properandum §. fin au-*
tem & ibi Barr. Alex. & Ias. & DD. communiter l.
atiam si condemnatus ff. de in posses. legat. seu fidei-
comm. & c. quia hæc missio fit, quia non solu-
it, & non ideo, quia non venit, & ideo pos-
sessionem non recuperat, nisi soluat, l. si pe-
unia in fine ff. de in posses. legat. seu fideicom. & c.

Ut lite pendente innouetur.

Titulus XVI.

S V M M A R I A.

- 1 Possessio, aut eius commodum, nunquam tollitur
 per litem.
 Nec datur inhibitis in præiudicium possessoris.
- 2 Litupendens variè inducitur, quoad perpetu-
 andam iurisdictionem, quando citatio em-
 nauit.
- 3 Quoad perueniendam, per citationem
 contra reum executam.
- 4 Quod inualidam gratiam & rescripta à
 communi domino impetrata, eo ipso quod
 tempore priuilegij vel rescripti causa reper-
 tur commissa.
- 5 Quoad reuocationem attentatorum, sufficit ne-
 gocium esse captum in præiudicium actoris,
 sed quoad præiudicium rei, postquam citatio
 à iudice emanata ei legitime fuerit insinua-
 ta, & affuit iudicem & partes colligantess.

- 6 Tertius qui non est in lite non attendat, nec con-
 tra eum attendatur.
- 7 Limita quia litis pendens inter plures collectos,
 presentatos, & gratiatos impedit eos ad quos
 pertinet electio collatio, presentatio, ut nulla-
 tenus procedere possint ad electionem, colla-
 tionem, presentationem si contingat aliquem
 ex colligantibus mori, renunciare, aut à
 prosecutione litis excludi, donec contra super-
 stitem litis fuerit finita.
- 8 Limita secundo, quando tertius adhaeret parti at-
 teneanti, vel iudici, vel habet causam à parti
 vel iudice.
- 9 Litis dicitur pendere quoad vitium litigiosi respec-
 tu actoris, per preces summo Pontifici obla-
 tas & iudicis insinuatæ super beneficio, decre-
 tam ad eius instantiam citationem, respectu
 rei postquam citatio à iudice emanauit, &
 legitime peruenit ad ipsum, aut stetit pro
 eum, quo minus perueniret.
- 10 In actione reali, in qua contenditur de dominio
 vel quasi efficitur res & actio litigiosa per so-
 lam conuentionem.
 si vero contenditur de alio iure, res nunquam
 efficitur litigiosa, nisi confessoria proponatur
 pro vsu fructu, sed actio per litis contestatio-
 nem.
- 11 In personali actione, in qua contenditur de ali-
 quo opere facto in re, res nunquam fit litigio-
 sa, sed actio per litis contestationem.
 si vero contendatur de re ipsa, litigiosa fit res
 & actio per litis contestationem.
- 12 In vniuersali mixta, res & actio fit litigiosa per
 solam citationem.
 In particulari mixta res & actio fit litigiosa
 per litis contestationem.
- 13 Ritus litigiosi sex efficitur.
- 14 In Beneficialibus, quando litis pendet principaliter
 super beneficio, censetur beneficium liti-
 giosum, & non potest conferri per cessum vel
 decessum.